

عهد و گفتگو

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

مطالعات SPIRITUALITY

از درسگفتارها و نوشتارهای ربای لرد جانانان ساکس

با سپاس از Schimmel Family برای حمایت سخاوتمندانه از عهد و گفتگو به نگو داشت یاد Harry (Chaim) Schimmel. "من از همان بار اول که با نسخه و تفسیر توره ربای خیم شمل روبرو شدم تا اکنون، آنرا عزیز داشته ام. هدف آن نه فقط نشان دادن حقیقت ظاهری متن توره، بلکه رسیدن به حقیقت زهری است که در آن نهفته است. او به همراه همسر ستودنی اش آن در صحت سال زندگی مشترک، یک زندگی سرشار از عشق به خانواده، اجتماع و تورات ساختند. زوج بیمانندی که با نمونه زندگی خود، بینهایت الهام بخش من بوده اند." - ربای ساکس

تفسیر هفتگی تورات

Beshallah

Renewable Energy

بشالخ: انرژی بازیافتنی

نخستین ترجمه توره به زبانی دیگر که یونانی بود، در حدود قرن دوم پیش از میلاد در مصر و زمان حکومت پتالمی دوم [توضیح مترجم فارسی: پتالمی ها یا بطلمیوسی ها سلسله شاهان جانشین اسکندر در مصر بودند] انجام شد. این ترجمه به هفتاد نفر یا به زبان عبری به هشیویم مشهور است، زیرا توسط گروهی هفتاد نفره از هخامیم انجام شد. اما تلمود می گوید که در چندین مورد، حکیمان این پروژه به اختیار خود برخی از متون را دستکاری کردند، زیرا بر این باور بودند که ترجمه لفظی آنها برای یک خواننده یونانی قابل فهم

نخواهد بود. یکی از عبارت ها چنین بود: "در هفتمین روز خدا همه کارهایی که انجام داده بود را به پایان رساند." ترجمه چنین بود: "در روز ششم خدا به پایان رساند..."¹

به گمان آنها یونانیان چه برداشتی می کردند که برایشان قابل فهم نبود؟ چگونه این ایده که خدا جهان را در شش روز آفرید، بیشتر قابل فهم بود تا این که روز هفتم آنرا به پایان رساند؟ معما می نماید، اما پاسخ آن آسان است. یونانیان قادر به فهم روز هفتم یا شباتی که خودش بخشی از کار آفرینش باشد، نبودند. استراحت کردن چه خلایقی دربر دارد؟ ما با نساختن، اختراع و کار نکردن چه چیزی به دست می آوریم؟ این ایده به نظر آنها هیچ معنایی نداشت.

به واقع ما شواهدی مستقل از خود نویسندگان یونانی آن دوره داریم که یکی از اموری که آنها در یهودیت به تمسخر می گرفتند، شبات بود. می گفتند یهودیان یک روز در هفته کار نمی کنند چون تنبل هستند. این ایده که یک چنین روزی می تواند ارزشی مستقل داشته باشد، آشکارا خارج از فهم رس آنها بود. به گونه ای عجیب، در مدت کوتاهی، امپراتوری اسکندر کبیر در پی دولت شهر آتن که بزرگترین متفکران و نویسندگان تاریخ را در خود پروده بود، فرو ریخت. تمدن ها مانند افراد ممکن است دچار خستگی و فرسودگی بشوند. این همان چیزی است که وقتی یک روز استراحت در تقویم خود تعیین نکرده باشید، برای شما اتفاق می افتد. به قول احد هاعام: "بیش از آنکه قوم یهود شبات را حفظ کرده باشد، شبات قوم یهود را حفظ کرده است." یک روز در هفته استراحت کن تا فرسوده نشوی. شبات که ما برای اولین بار در این پاراشا با آن روبه رو می شویم، یکی از بزرگترین نهادهایی است که دنیا به خود دیده است. شبات، طرز فکر دنیا در مورد زمان را دگرگون

¹ Megillah 9a.

ساخت. پیش از یهودیت، زمان را یا با خورشید اندازه می گرفتند - تقویم خورشیدی با سیصد و شصت و پنج روز و فصل های آن - یا با ماه های حدودا سی روزه. ایده هفته هفت روزه که در طبیعت هیچ همانندی ندارد، در تورات پدید آمد و سپس با مسیحیت و اسلام در سراسر دنیا رواج یافت که هر دو آنرا از یهودیت که شبات را با مشخص کردن یک روز متفاوت ساخته بود، گرفتند. ما با مقیاس خورشید، سال را داریم و با مقیاس ماه، ماه ها را، اما شبات را با مقیاس یهودیت داریم.

کاری که شبات کرد و هنوز انجام می دهد، این است که فضایی در زندگی ما و جامعه در کل می سازد که در آن کاملا آزاد هستیم. آزاد از فشار کار؛ آزاد از توقع های کارفرمایان بیرحم؛ آزاد از صداهای اغواگر یک جامعه مصرفی که ما را وامی دارد تا برای خوشبختی خرج کنیم؛ آزاد برای این که در کنار عزیزانمان، خودمان باشیم.

روز شبات با وجود عمیقترین تغییرات اقتصادی و صنعتی به گونه ای نسل به نسل معنای خود را تجدید کرده است. در روزگار موسی به معنای آزادی از بردگی برای فرعون بود. در قرن های نوزدهم و اوایل بیستم به معنای آزادی از کار شاق و طولانی با مزد کم بود. در قرن ما به معنای آزادی از ایمیل ها، سلفون ها و توقع آماده بودن در هفت روز هفته و بیست و چهار ساعت روز است.

آنچه پاراشای ما می گوید این است که شبات در میان اولین دستورهایی بود که بنی اسرائیل هنگام ترک مصر گرفتند. خدا به آنها از کم غذایی شکایت داشتند، گفت که از آسمان برایشان مان خواهید بارید، اما نباید آنرا در روز هفتم گردآوری کنند. در ازای آن،

دو وعده در روز ششم خواهد بارید. از این رو تا امروز در روز شبات دو نان خلا به یاد آن روزگار می خوریم.

نه تنها شبات از نظر فرهنگی بیسابقه بود، بلکه از نظر مفهومی نیز سابقه نداشت. در طول تاریخ، مردم در رویای یک دنیای ایده آل بوده اند. ما این گونه رویاها و آرمانشهرها را بنا به زبان یونانی، یوتوپیا یا "ناکجا"² می نامیم. این گونه نامیده می شوند، زیرا هرگز چنین آرزویی به حقیقت نپیوسته، مگر یک مورد که شبات است. شبات اکنون یک یوتوپیا است "زیرا به مدت ۲۴ ساعت در هفته، هیچ سلسله مراتب و کارمند و کارفرما و خریدار و فروشنده یا عدم تساوی دارایی یا قدرت، مطرح نیست؛ تولید، ترافیک، سرو صدای کارخانه یا هیاهوی بازار در میان نیست. شبات "نقطه ای ثابت در دنیایی چرخان است؛" مکشی بین موومان های سمفونی و درنگی بین فصل های زندگی ما؛ معادل زمانی برای استراحت در بیلاق های روستایی که آنجا می توانید نسیم را حس کنید و به نوای پرندگان گوش بسپارید. شبات، آرمانشهر (یوتوپیا) است، نه آن آرمانشهر آخر زمان، بلکه در همین زمان حال و اکنون.

خدا می خواست که بنی اسرائیل تمرین یک روز در هفته آزادی را به محض خروج از مصر انجام دهند، زیرا رسیدن به آزادی حقیقی در هفت روز هفته، مدت زمانی طولانی همچون قرن ها و هزاره ها لازم داشت. تورات بردگی را غلط می داند³ اما آنرا فوراً ملغی

² The word was coined in 1516 by Sir Thomas More, who used it as the title of his book.

³ On the wrongness of slavery from a Torah perspective, see the important analysis in Rabbi N. L. Rabinovitch, *Mesilot BiLevavam* (Maa'leh Adumim: Maaliyot, 2015), 38-45. The basis of the argument is the view, central to both the Written Torah and the Mishna, that all humans share the same ontological dignity as the image and likeness of God. This was in the sharpest possible contrast to the views, for instance, of Plato and Aristotle. Rabbi Rabinovitch analyses the views of the Sages, and of Maimonides and Me'iri, on the phrase "They shall be your slaves forever"

نکرد، زیرا مردم آمادگی نداشتند. بریتانیا و آمریکا نیز بردگی را تا قرن نوزدهم و بدون جنگ ملغی نکردند. اما نتیجه استقرار ثبات ناگزیر بود، زیرا بردگانی که یک روز آزادی را بشناسند، برای شکستن زنجیرهای خود بر می خیزند.

روح انسان برای رشد، نیاز به دم و بازدم آزاد دارد. قانون اول مدیریت وقت این است که میان امور مهم و امور فوری تمایز بگذاریم. امور مهمی که فوری نیستند، در زیر فشار کنار می روند. اما آنها اغلب، مهمترین امور برای خوشبختی و بهزیستی ما هستند. ثبات زمانی است که به اموری مهم اما غیرفوری اختصاص می دهیم: خانواده، دوستان، اجتماع، احساس تقدس، دعا برای شکرگزاری موهبت های زندگی خود و مطالعه تورات که داستان دراماتیک و طولانی مردم و سیر و سفر ما را باز می گوید. ثبات، زمانی است که ما صلح در خانواده را جشن می گیریم: صلحی که از عشق برخاسته، در خانه ای که از سوی سخینا یا حضور الهی که می توانید در نور شمع، شراب، و نان مخصوص حس کنید، برکت شده است. این یک زیبایی است که نه توسط میکِل آنجلو یا لیوناردو داوینچی، بلکه توسط ما خلق می گردد: جزیره ای آرام در زمان در میانه دریای اغلب متلاطم دنیایی بی آرامش.

یک بار همراه دلایی لاما در سمیناری به سرپرستی انستیتو الیاهو در امریستار در شمال هند و شهر مقدس سیک ها شرکت کردم. هنگام سخنرانی برای دوهزار دانشجوی سیک، یکی از رهبران دانشجویان رو به دانشجویان گفت: "آنچه ما نیاز داریم، همان چیزی است که یهودیان دارند: ثبات!". فقط فکرش را بکنید او خواستار اختصاص دادن یک روز از هفته

(Lev. 25:46). Note also the quote he brings from Job 31:13-15, "If I have denied justice to any of my servants...when they had a grievance against me, what will I do when God confronts me? What will I answer when called to account? Did not He who made me in the womb make them? Did not the same One form us both within our mothers?"

به خانواده و خانه و روابط بود. او می توانست زیبایی آنها ببیند و آنها در واقعیت زیست کند.

یونانیان باستان قادر به فهم آن نبودند که چگونه بدون یک روز استراحت برای جسم، آرامش برای ذهن، سکوت برای روح و احیای پیوندهای هویتی و عاطفی، روند خلایق سرانجام پژمرده می شود و می میرد. خشکیده می شود. این اصل حاکم بر همه سیستم هایی است که طی زمان، انرژی از دست می دهند. مردمان یهودی در طول زمان انرژی خود را از دست ندادند و همان اندازه زنده و خلاق باقی ماندند. دلیل آن شبات است: بزرگترین سرچشمه انرژی بازیافتنی و روزی که به ما قدرت ادامه دادن به خلایق را می دهد.

شبات شالوم

ترجمه فارسی با مشارکت بنیاد ایرانی هارامبام، وابسته به فدراسیون یهودیان ایرانی-آمریکایی توسط شیریندخت دقیقیان

Persian Translation by Shirin D. Daghighian

www.RabbiSacks.org

@RabbiSacks

The Rabbi Sacks Legacy Trust, PO Box 72007, London, NW6 6RW • +44 (0)20 7286 6391 • info@rabbisacks.org

© Rabbi Sacks • All rights reserved